

lixē admodum dissectionis profectores contendunt: his quidem id in sinistrum thoracis latus collocatum inuentibus, illis autem in medio, quod ad dextrum ac sinistrum attinet: alijs uerō non ad hanc tantum positionis differentiam cor in medio esse placuit, uerū & secundum thoracis anteriora & posteriora, deinde superiora & inferiora, alijs rursus hæc omnia quidem toti cordis molī, alijs autem duntaxat basi ascribentibus. Quod autem in præsentia thoracem omnes appellent^m quicquid costis & pectoris osse, & duodecim thoracis uertebri intercluditur, manifestum esse arbitror: quum alioquin si uniuersus corporis trūcus cum Aristotele ipsis thorax appellaretur, plurimum in situ cordis enarrando aberrarent, quamuis alioquin ad ueram sitū descriptionem non admodum accedant. Quandoquidem brutis animalibus quibus pectoris os homine longius obigit, non basis solum, sed & cordis propemodum mucro in medio, quod ad dextrum & sinistrum spectat, continetur. Deinceps secundum dorsi longitudinem basis uicinior longē est primæ thoracis uertebre, quam mucro ipsi duodecimæ. Insuper magis ab elatiori pectoris ossis sede cordis basis remouetur, quam mucro à pectoris ossis cartilagine gladij modo in aciem cessante, adeo ut hac dimensione, quam in longitudine metimur, uniuersum cor mediam sedem nullis animalibus exactē occupet. Quod ad anteriora posterioraq; attinet, omnibus animantibus cordis basis in medio eius thoracis sedis quam sibi uendicat, collocatur. Mucro autem in anteriora magis exporrigitur, non tamen pariter omnibus. Cæterum hominis cor sua basi, quæ ipsius dignissima nobilissimaq; pars, quum uasorum origo sit, censetur: exactē, ut in reliquis animantibus, dextræ sinistræque sedis medium obtinet: atque quod ad anteriora posteriora que spectat, pariter sese habet. tantum enim à pectoris distat osse, quantum à uertebrearum corporibus abscedit. In thoracis autem longitudine, quæ posteriori sede duodecim constituitur uertebri, quintæ uertebre corpus respicit, quæ ex tribus totius thoracis dorsi longitudinis partibus primæ humilior sedes & secundæ elatior existit. In anteriori uerō thoracis sede, quæ pectoris ossis longitudine terminatur, ad amissim mediam sedem exigit, tantundem à iugulo remota, quantum ab ea ossis pectoris sede, cui septum inferitur. Atque hic tūcissimus, & plurimum ab ijs quæ foris incidere queunt, remotus, basis locus est: à quo reliquū cordis corpus sensim in anteriora, & in sinistrum latus eoulsq; exporrigitur, ut mucronis posterior pars magis ad pectus atq; antrorsum q̄ ipsum basis centrū uergat, & dextra quoq; mucronis pars in sinistrum magis ipso basis centro protensa, medium pectoris ossis in sinistrum excut, dat, ipsumq; mucronis centrum sextæ & septimæ costarum sinistri lateris cartilagine respiciat, quæ pectoris ossi coarctantur. Præsentibus terminis quibus cordis situs comprehenditur, illius quoque magnitudo innotescit: quæ sanè homini, ut & cerebrum ac iecur, quam cæteris animantibus est grandior. Neque id solum homini priuatim euenit, uerū & illi quoque cor septi transversi neruosa parti in læuo latere, cui cordis inuolucrū magno spacio^o adnascitur, quam proximè accedit: secus longē quam canibus & simijs, quibus cor magno intervallo à septo remouetur.

Cordis magnitudo.

DE CORDIS SUBSTANTIA. Caput X.

CORDIS substantia quoad fieri licuit, illis potissimum figuris delineatur, quæ id quod uis pacto dissectum referunt, ut septima, et quatuor illi proximè sequentes.

Cordis caro.

Cordis fibrae.

R A E C I P V A cordis substantia carne constat, musculorum carne paulo minus rubra, uerū duritia, spissitudine, & fibrarum quo intertextitur genere plurimum ab illa uariante. Cordis enim caro longē durior existit, & spissior, iniurijsq; ferendis pertinacior, & demum uario robustissimarum fibrarū genere donata. quum interim unius musculorū sedis caro unicam ferē specie, eamq; sparsim satis disseminatā duntaxat fortiat. Porro species fibrarum, quæ cordis carne continentur (nō enim de membranarum uenæ cauæ & uenalis arteriæ orificiorum^a fibris agimus) haud æquæ ac musculorū conspicua est: quandoquidem nullum prorsus inuenias musculum, qui uel citra dissectionem ilico atque detectus est, fibrarum suarum differentiam non accuratē ostendat: & adhuc multo accuratius, si uel crudus uel coctus unguibus, aut cultro discerpatur. at cordis quidem caro fibris compactissimis, & inter se plurimum differentibus oppleta uisitur: quæ uerō earundem situs differentiarumq; sit ratio, cōiectura potius q̄ sectione assequimur. Quouis enim modo cordis carnem aut elixam aut crudam rectis uel obliquis uel transversis sectionibus aggrediari, uel utcunque lubet eandem unguibus dilaceres, uix unquam cordis notatu dignam portionem secundum unum

Fig. 11. membrana r. K. L. M. 8 fig. 12 G. membrana r. E. F.

unum fibrarum genus diuelli posse obseruabis, ac omnē carnis partem diuersis multiplicibusq; (sed potissimum transversis) fibris abundare astrues: non enim in corde, ut sanè in stomacho, uentriculo, intestinis, & ipso etiam utero, & ambabus uescis sectionis beneficio fibrarū situm adinuenire integrū est. Quanc̄p̄ interim triplex fibrarū genus à Natura ipsi largitū esse, nō possumus ire inicias, quum ob uarium & rarum quem in illo uidemus fibrarum implexum, & nolum simplicem earundem ductum: tum etiam propter manifestam ac uehementem cordis functionem, quæ fibrarum potissimum, ut statim dicturi sumus, auxilio perficiuntur. Ceterum & si ratio fortassis suaderet rectas fibras quibus attrahēdi facultas tribui ut intimas, & deinde his obliquis, quæ in alijs organis naturali motu agentibus retentioni præesse credūtur, positas esse, & extimam sedem transversas ac orbiculares, quæ expellunt, obtinere, non tamen cordis fibrarum situm ascribemus, quum sectio ipsa triplex hoc fibrarum genus inuicem commisceri ostendat, & nunc rectas, nunc obliquis, nunc transversas, & rursus rectas & obliquis & transversas quodammodo commonstret, quasi tres priores differentie singulis uentriculis peculiariter essent, posteriores uerō toti cordi ambobusque uentriculis simul dedicarentur. Appello autem in corde rectas fibras, quas in eo perquam elixato ex ipsius basi ad mucronis usque ipsius centrum deduci, tam per cordis uentriculorum septum, quam reliquā sedem conspiciamus: transversas autem, quæ orbiculatim cor uentriculosq; ambiunt: obliquis uerō, quæ quidem orbiculatim cor uentriculosq; ambiunt, at oblique secundum cordis longitudinem procedunt. Suntq; hæc in duplici differentia. Aliquæ etenim in dextro cordis latere basi sunt uiciniores, in sinistro ipsi mucroni: alia autem in dextro latere mucronem magis respiciunt, in læuo basim. Atque his sanè fibris pro cordis mole, si eam scilicet ad musculum conferas, perquam numerosis, & carne has continente amplexantēq; potissima cordis substantia constituitur, cui eadem cum musculorum uentrium substantia accedit compositio. Venim in musculis fibræ nerumperentur, carnem undique habent circumpositam: sic & cordis fibræ peculiari ipsis carne continentur, fulciuntq;. Quæ porro per uniuersum cor fibrarū & carnis simul sit crassities, tunc demum opportunè explicabitur, ubi cordis uentriculos oratione complexi fuerimus. In præsentia autem suffecerit, carnis fibrarumq; cordis usum, quæq; adhuc ad cordis substantiam spectant, adijcere: ac innuere, cordis carnem in mucrone quam in basi spissiore solidioremq; apparere. Non ob hoc profectō (ut Galenus arbitrat^r) ne hic cor in suis contractionibus pectoris os accedēs facilius lederetur: uerū quod ea cordis pars tenuis sit, & quod ad eā fibrarū rectarū conuersus perficitur, qui carnē mucronis, & si ab alia nō differat, compactiorē cōmonstrat, ad eū prorsus modū quo solidiorem carnem in musculi capite, aut tendinis principio uidemus, quam in musculi uentris medio, ubi fibræ nō adeo atque in illis locis compactæ, ab inuicem magis dirimuntur. Carnis itaque cordis non postremus usus cum musculorum carnis usu in fibrarum firmatione correspondet. Quod uerō propria peculiariq; ipsius secundum iustitiam temperie ad præcipuas cordis functiones, quæ in sanguinis gratia pulmonis emutatione, & uitali spiritu conficiendo potissimū cōsistunt, opituleretur, imò primarius harum functionum autor sit, ex aliorū uiscerū substantia ratiocinamur. Cæterum cordis fibræ alteri functioni subseruiunt, quæ cor tantisper dum uiuit animal, & dilatatur & contrahitur, & aliquandiu inter contractionem dilatationemq; quiescit. Dein quemadmodum cordis fibræ cum musculorum fibris nonnulla consequuntur communia, sic etiam ut & illæ motui famulantur, sed prorsus diuerso. Musculorum enim motus arbitrarius est, cordis uerō naturalis, ac absque lassitudine in scrutabili rerum Opificis industria indefessus, arbitrioq; nostro minime subditus, neq; ex cerebri neruis, ut musculorum motus, ulla ex parte dependens. Porro cordis dilatationem, quæ mucronis ipsius ad basis centrum est attractio, & omnium laterum cordis distentio, recte efficiunt fibræ, mucronem uersus basim contrahentes. Quod sanè ita perficitur, ac si uimineo circulo orbiculatim eademq; serie complurimas iunctorum scirporum uerades connecteres, & capitibus illorum simul collectis, uelut pyramidem quandam efformares, ac demum funiculum ex mucronis medio per circuli centrum dimitteres, quo deorsum tracto, pyramis breuior, intusq; multo capaciōr redderetur. Hinc siquidem cordis dilatationem condiscere quam optimè liceret: quippe uimen quodammodo cordis basi responderet, iunctorum autem collectio cordis mucroni: deinde iunci ipsi & funiculus ille rectis fibris congruerent. iunci quidem illis responderent fibris, qui in cordis lateribus & anteriùs et posteriùs consistunt: funiculus autem illis conferretur fibris, quæ in cordis carneo^o septo inter duos sinus posito frequentissimæ habentur. quanquam quod omnimodam cum rectarum fibrarum motu similitudinem obtineret, nihil coningere possumus. Transuersarum autem seu circularium fibrarum actionem ad aliquid referre, est quam facillimum. hæc enim cordis contractioni imprimis præfunt, quæ mucronis

Carnis cordis usus.

Fibrarū usus.

Fig. 13. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.